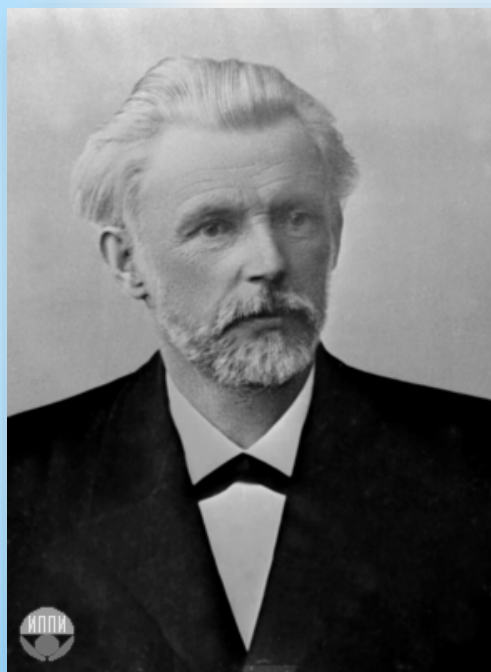

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

#працюємо_для_перемоги

(1854-1922)

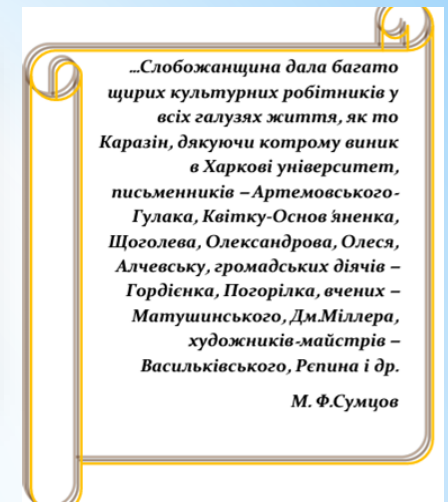
Микола Федорович Сумцов –
золотий фонд української науки:
170 років від дня народження

"Самий багатий, численний по людности край – Україна – був знищений гнобительством уряду, заборонами мови і школи, утисками; деморалізований у всіх верхніх верствах своєї людности призвичкою запобігати перед урядом; попсований зросійщеною школою – нижчою, середньою і вищою, пристосованими для того, щоб викорінити усяке національне місцеве почуття і всяку національну місцеву свідомість. Очевидно, життя на Україні повинно піти іншим шляхом. В першу чергу треба звернутися до відродження і поширення національного українського почуття і свідомості".

(Сумцов М. Слобожане. Історико-етнографічна розвідка)

Герб та прапор села Боромля,
що на Слобожанщині

...Слобожанщина дала багато
ширих культурних робітників у
всіх галузях життя, як то
Каразін, дякуючи котрому виник
в Харкові університет,
письменників – Артемовського-
Гулака, Квітку-Основ'яненка,
Щоголева, Олександрова, Олеся,
Алчевську, громадських діячів –
Гордієнка, Погорілка, вчених –
Матушинського, Дм.Міллера,
художників-майстрів –
Васильківського, Рєпина і др.

М. Ф.Сумцов

18 (6) квітня 1854 р. у Петербурзі народився **Микола Федорович Сумцов** – український фольклорист, етнограф, літературознавець та громадський діяч. Його батьки – дрібні поміщики, дворяни, мали родовий хутір у Боромлі. Походили від козацько-старшинського роду, який носив географічне прізвище Сумець, бо жили Сумці на Сумщині (територія Охтирського полку). Відтак стає зрозуміло, чому доля майбутнього вченого настільки тісно пов'язана саме з цими територіями.

Прадід ученого Семен Сумець побудував хату в Боромлі, на Слобожанщині, залишив на сволюку запис «Создася дом сей рабом божіим Семіоном Михайловичем Сумцем мая 2 дня 1776 года». Дід Іван Сумець служив у військовій слободі Боромлі, отримав перший офіцерський чин підпоручика.

Батько вченого Федір Іванович Сумцов закінчив 1-шу Харківську чоловічу гімназію, у 1819 р. отримав диплом Імператорського Харківського університету і тридцять п'ять років був чиновником у колегії Міністерства фінансів Російської імперії. Щоб підтвердити дворянство, мати офіційну службу в Санкт-Петербурзі, родові українське прізвище Сумець перетворили на Сумцов. Зросійщеним було не тільки прізвище, а й сам дійсний статський радник.

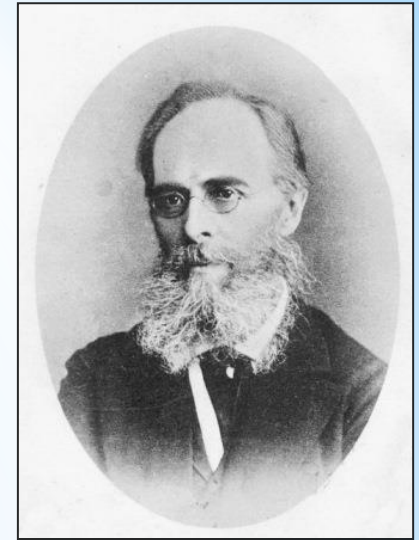
Коли Миколі було 2 роки, родина переїхала до Харкова. Жили Сумцови на тихій вимощеній Малогончарівській вулиці, 38 (район біля Південного вокзалу), уславленій Григорієм Квіткою-Основ'яненком.

1-а чоловіча Харківська гімназія

Коли настав час віддавати сина до школи, мати перебралася до центру Харкова. Середню освіту майбутній учений здобув у Харківській гімназії, де досконало вивчив французьку та німецьку мови. Мав ґрунтовні знання з історії, словесності, латини, географії. У гімназії Микола Сумцов самостійно опанував українську, читаючи твори Котляревського та Квітки-Основ'яненка. Збирав зразки українських народних пісень. Словом, виховав себе українцем.

Випускник із срібною медаллю продовжив здобувати освіту на історико-філологічному факультеті Харківського університету. Микола Сумцов отримав золоту медаль факультету за розробку теми «Історичний нарис християнської демонології». Після закінчення університету нарис був підготовлений до друку, але імперська цензура не дала дозвіл на публікацію. Рукопис ученому не повернули, а студентський варіант праці зник в університетських архівах. Сумцову вдалося написати заново та опублікувати у 1878 р. один розділ праці «Нарис історії чаклунства в Західній Європі». Це була перша друкована праця М. Сумцова.

*Викладач М. Сумцова –
О. О. Потебня (1835-1891)*

По закінченні Харківського університету (1875) Олександр Потебня допоміг Миколі Сумцову здійснити поїздку до Німеччини, де випускник за власний кошт відвідував лекції у Гейдельберзькому університеті.

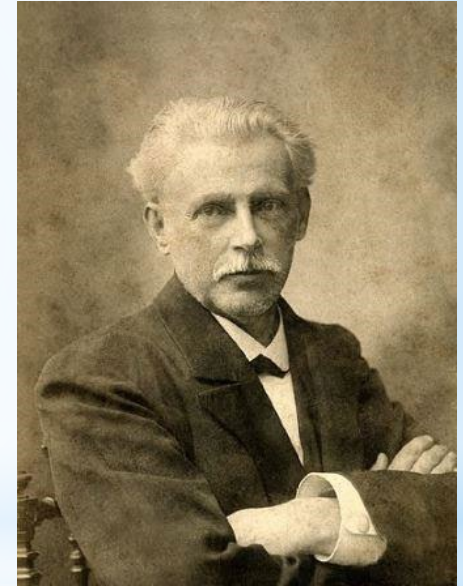

Гейдельберзький університет імені
Рупрехта та Карла (Німеччина)

Після повернення до Харкова 22-річний Микола Сумцов одружився. У Миколи Федоровича з дружиною Катериною Дмитрівною народилося четверо дітей. Початкова освіта у дітей була мамина, далі – батькова: возив родину за кордон, опікувався навчанням. Як результат, об'їздили пів Європи, троє професорських синів закінчили 2-гу Харківську чоловічу гімназію, Харківський університет. Двоє молодших стали правниками, старший Дмитро – обрав природничий факультет. Єдина донька Марія здобула прекрасну домашню освіту, із золотою медаллю закінчила Харківську приватну жіночу гімназію Д. Д. Пономарьової-Оболенської.

*Зліва направо – стоять син Дмитро, М. Ф. Сумцов, зять В.О. Бішоф;
сидять дружина Дмитра Ніна, їхній син Сергій, К. Д. Сумцова, донька Марія*

М. Сумцов. Фотопортрет

У 1877 р. Микола Сумцов став приват-доцентом, у 1880 р. захистив дисертацію на звання магістра «Про весільні обряди, переважно російські». У 1884 р. вчений подав на розгляд Харківського університету докторську дисертацію про ректора Києво-Могилянській колеї, вчителя Івана Мазепи Лазаря Барановича (1620-1693). Дисертація отримала позитивний відгук і була допущена до захисту, але харківський професор П. Безсонов написав у Петербург донос, звинувативши вченого в «українофільських» симпатіях.

Публічний захист дисертації не відбувся, як писав Сумцов у автобіографії — «не пройшов з причин, які не залежали ні від автора, ні від факультету». На цій підставі поліція завела на нього «дело» за «мазепинство» і встановила таємний нагляд. Через рік М. Сумцов подав на розгляд ради факультету другу дисертацію «Хліб в обрядах та піснях», за яку здобув ступінь доктора наук.

Харківський університет XIX ст.

У 34 роки Микола Федорович став професором Харківського університету. У 1887 р. очолив історико-філологічне товариство при університеті. Був засновником і директором Музею Слобідської України імені Г. С. Сковороди.

У 1888 р. вченого затвердили на посаді екстраординарного, у 1889 р. – ординарного професора. Сумцов першим почав досліджувати писанки, звернувся через пресу до громадськості із закликом вивчати «крашені фарбовані яйця». Отримав листи-відгуки, 300 яєць із 7 губерній. Свою колекцію подарував Харківському університету.

*Харківський історичний музей імені
М. Ф. Сумцова (сучасність)*

За наукові досягнення та здобутки М. Сумцова обрали до складу багатьох наукових товариств: Полтавської, Чернігівської та Воронежської архівних комісій, Катеринославської науково-дослідної архівної комісії, був дійсним членом Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові, Українського наукового товариства в Києві.

Микола Сумцов був одним із засновників Харківської громадської бібліотеки (нині – Державна наукова бібліотека ім. В. Короленка).

Харків'яни висували кандидатуру Сумцова на посаду міського голови, проте він відмовився на користь професора Технологічного інституту Олександра Погорелка, який виявився гарним мером і зробив чимало добрих справ для міста.

З 1899 р. М. Сумцов – член-кореспондент Чеської АН, а від 25 квітня 1919 року – дійсний член Чеської академії наук і мистецтв та низки слов'янських наукових товариств.

Перша сторінка «Грамоти про заснування Чеської академії імператора Франтішка Йозефа наук, словесності і мистецтв»

За часів Павла Скоропадського М. Сумцов був обраний одним із перших академіків Української академії наук. У 1922 р. уклав «Хрестоматію з української літератури».

Серце Миколи Сумцова зупинилося вночі 12 вересня 1922 року. Його поховали на 1-му міському цвинтарі біля храму Усікновення голови Іоанна Хрестителя на Пушкінській вулиці, поряд з могилами Петра Гулака-Артемівського, Марка Кропивницького, Сергія Васильківського.

Могила М. Ф. Сумцова у м. Харків.

Світлини, що зберігаються у сімейному архіві правнучки М. Ф. Сумцова Г. О. Хіріної

Удома на Малій Гончарівській, 38

Мала Гончарівська вулиця. 2009 р.

Будинок Сумцових не зберігся

Іменини М.Ф.Сумцова.

На передньому плані сидять -

*В.П.Бузескул (ліворуч), М.С.Дринов, Д.І.Багалій
(праворуч)*

На пошану академіка Миколи Федоровича Сумцова // Невтомний працівник, повний гуманності, любові та прихильності до людей : фотографії / О. Ветухов. – Режим доступу: https://mykolasumtsov.blogspot.com/p/blog-page_97.html

Родина Сумцових

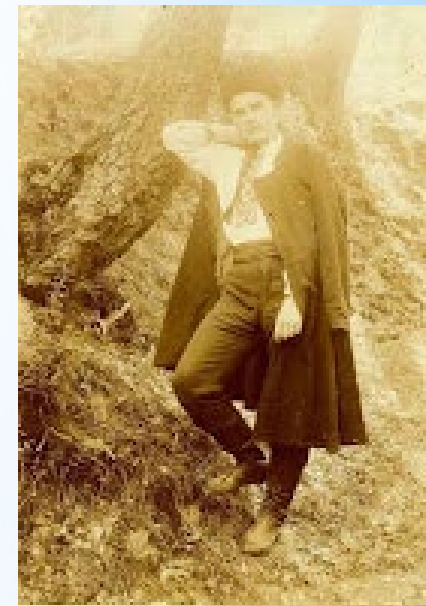
Фото з книги «Николай Федорович Сумцов». Харків (1906)

Дружина Катерина Дмитрієвна

Донька Марія Миколаївна.

Син Сумцових Сергій

Бад Кіссінген, Німеччина, 14 липня 1913 рік

Донька Марія Миколаївна (ліворуч).

Громадянська позиція М. Сумцова

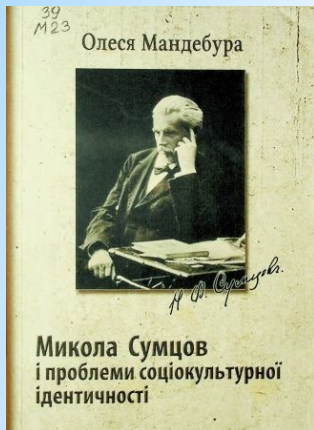
У 1904 р. на XIII археологічному з'їзді у Катеринославі Микола Сумцов виступив з трибуни українською мовою, що було нечуваним зухвальством на подібних зібраннях. Імперія ж боялася української мови, навіть під час революції 1905 р. професорів Новоросійського та Київського університетів, які зважилися читати лекції українською мовою, було суворо покарано. Знаючи про це, у жовтні 1906 р. професор Сумцов зробив публічну заяву на факультеті університету про перехід на викладання лекцій українською мовою і став першим в Україні, хто читав лекції з україністики у Харківському університеті українською. Так у житті університету розпочалася нова ера, але не надовго. Ректор університету Дмитро Багалій (друг Миколи Сумцова) отримав розпорядження міністра народної освіти з вимогою зупинити цю крамолу, і не зміг відмовити.

Але після лютого 1917 р. Сумцов остаточно перейшов на викладання лекцій і написання наукових робіт українською мовою. У липні 1917 р. за дорученням Ради Харківського університету спеціальна комісія, до складу якої входив і М. Сумцов, склала записку з українського питання. 12 жовтня записку було прийнято і надіслано Тимчасовому уряду. У ній Рада Харківського університету висловила «за надання права вільного вживання української мови в усіх місцевих закладах, а рівно за вільний розвиток чисто національної української культури».

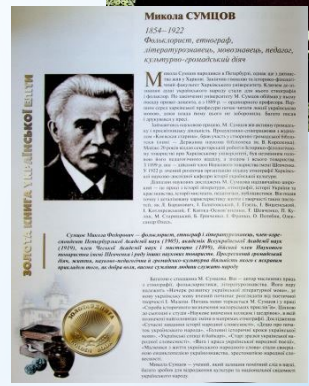
Д. Багалій (1857-1932), укр. історик

Довідкові матеріали

Микола Сумцов і проблеми соціокультурної ідентичності : [монографія] / Олеся Мандебура ; Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – Київ : ІПіЕНД, 2011. – 273 с.

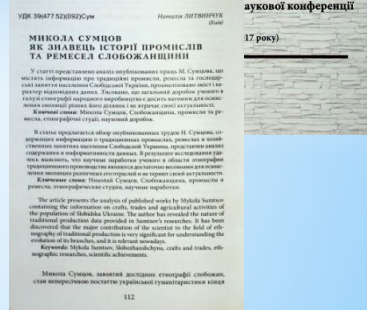
Микола Сумцов (1854–1922) фольклорист, етнограф, літературознавець, мовознавець, педагог, культурно-громадський діяч // Золота книга української еліти : інформаційно-іміджевий альманах : у 6 т. – Київ : Євроімідж, 2001. – Т. 2. – С. 440–441.

Микола Сумцов (1854–1922) фольклорист, етнограф, літературознавець, мовознавець, педагог // Народжені Україною : меморіальний альманах : у 2 т. – Київ : Євроімідж, 2002. – Т. 2. – С. 584–585.

Микола Сумцов як знавець історії промислів та ремесел Слобожанщини / Н. Литвинчук // Збірник статей Міжнародної наукової конференції «Знакові постаті вітчизняної гуманітаристики в національно-культурному самоствердженні України». – Київ, 2017. – С. 112–117.

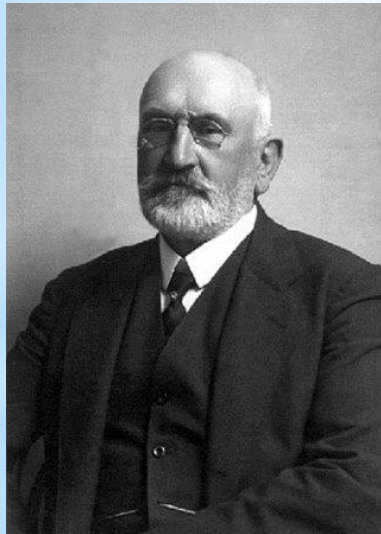
Праці М. Сумцова

Слобожане : Історично-етнографічна розвідка / М.Ф. Сумцов. – Харків : Видавництво «Союз», 1918. – 240 с. : іл.

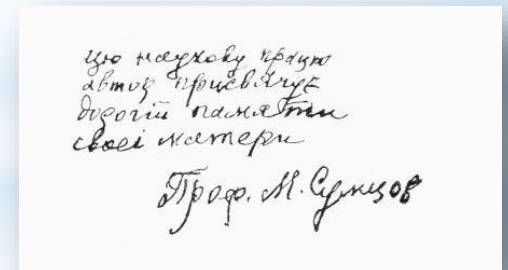

У 1918 році вийшла друком одна з головних праць Миколи Федоровича – монографія “Слобожане. Історико-етнографічна розвідка”. Вчений продовжив започатковану професором В. Шухевичем працю етнорегіонального вивчення України і запропонував своє бачення: Слобожанщина, Галичина, Кубанщина, Поділля, Волинь, Київщина, Чернігівщина, Таврія.

*В. О. Шухевич, укр. етнограф
(1849-1915)*

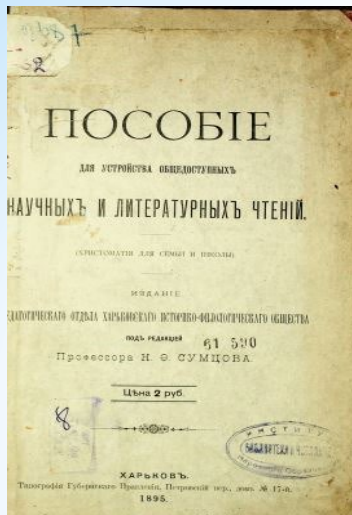
Усю заборговану вдячність син повернув матері, присвятивши саме їй головну наукову працю, авторську монографію на 240 сторінок “Слобожане. Історично-етнографічна розвідка” (1918), що стала його духовним наказом.

*Автограф М. Ф. Сумцова на форзаці книги
«Слобожане», яку він присвятив своїй матері*

https://uk.wikipedia.org/wiki/Шухевич_Володимир_Осипович

https://chtyvo.org.ua/authors/Sumtsov_Mykola/Slobozhane/

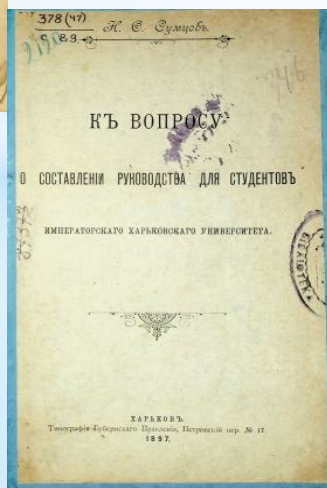
Пособие для устройства общедоступных научных и литературных чтений : хрестоматия для семьи и школы / под ред. Н. Ф. Сумцова. – Харьков : Издание Педагогического отдела Харьковского историко-филологического общества, 1895 (Типография Губернского Правления). – XIV, 264 с.

Переклад назви: Посібник для влаштування загальнодоступних наукових і літературних читань : хрестоматія для сім'ї і школи.

Литературная родня рассказа гр. Л. Н. Толстого "Чем люди живы" / Н. Сумцов. – Харьков : Типография Губернского Правления, 1896. – 8 с.

Переклад назви: Літературна рідня оповідання гр. Л. М. Толстого «Чим люди живуть».

К вопросу о составлении руководства для студентов Императорского Харьковского Университета / Н. Ф. Сумцов. – Харьков : Тип. Губернского Правления, 1897. – 7 с. – Отдельные оттиски из Сборника Харьковского Историко-Филологического Общества 1897 г.

Переклад назви: Щодо питання про склад керівництва для студентів Імператорського Харківського Університету.

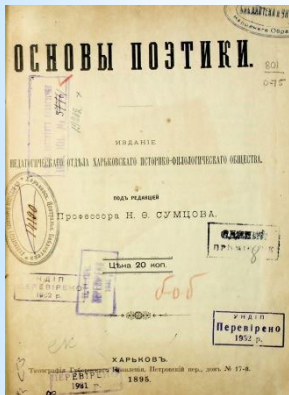
Доклад Городской Училищной Комиссии о постройке зданий для городских училищ и о дальнейшем развитии школьного дела в Харькове : Харьковской Городской Думе / Н. Сумцов [и др.]. – Харьков : Тип. и Литогр. Н. В. Петрова, [1903?]. – 20 с.
Переклад назви: Доповідь міської училищної комісії про спорудження будівель і про подальший розвиток шкільної справи в Харкові : Харківської Міської Думи.

Малюнки з життя українського народного слова / Н. Сумцов. – Харків : Друк. "Печатне Діло", 1910. – 144 с.

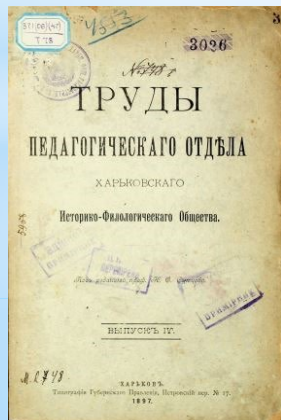
Человек золотого сердца. (Профессор Егор Кузьмич Редин). / Н. Сумцов. – Харьков : Типография "Печатное дело", 1909. – 63 с.
Переклад назви: Людина золотого серця. (Професор Єгор Кузьмич Редин).

Столетие Юрьевского бывшего Дерптского Университета / Н. Ф. Сумцов. – Харьков : Паровая Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1903. – 23 с. – Отдельные оттиски из "Запис. Императ. Харьк. университета" за 1903 г.
Переклад назви: Століття Юріївського колишнього Дерптського Університету.

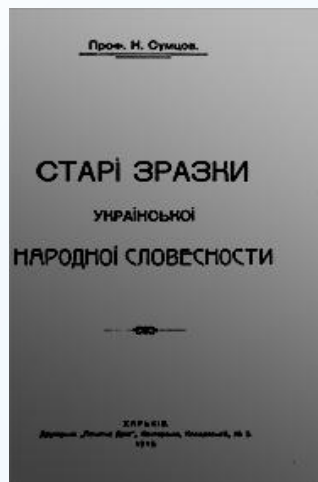
Основы поэтики / под ред. Н. Ф. Сумцова. – Харьков : Издание Педагогического отдела Харьковского Историко-филологического общества, 1895 (Типография Губернского Правления). – II, 23 с.
Переклад назви: Основи поетики.

Труды педагогического отдела Харьковского Историко-Филологического Общества. Вып. 4 / под ред. Н. Ф. Сумцова. – Харьков : Тип. Губернского Правления, 1897. – VII, 146 с.
Переклад назви: Праці педагогічного відділу Харківського Історико-Філологічного суспільства.

Діячі українського фольклору / Н. Ф. Сумцов. – Харків : Печатне діло, 1910. – 37 с.

Старі зразки української народної словесності / Н. Сумцов. – Харків : Печатне діло, 1910. – 20 с.

К истории изданий малорусских исторических песен / Н. Ф. Сумцов. – Санкт-Петербург : Тип. Имп. Акад. Наук, 1899. – [2], 15 с.

Переклад назви: До історії видань малоруських історичних пісень.

Коломыйки / [соч.] Н. Ф. Сумцова. – Киев: Изд. ред. "Киевской Старины", 1886. – [1], 24 с.

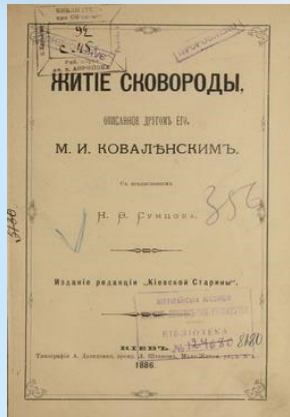
Переклад назви: Коломийки.

Дума об Алексее Поповиче (посвящается памяти Феофана Гавриловича Лебединцева) / [соч.] Н. Ф. Сумцова. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1894. – [2], 20 с.

Переклад назви: Дума про Олексія Поповича (присвячується пам'яті Феофана Гавриловича Лебединцева)

Житие Сквороды, описанное другом его М.И. Коваленским / М. И. Коваленский ; предисл. Н. Ф. Сумцов. – Киев : Ред. «Киевской Старины», 1886. – 48 с.

Переклад назви: Життя Сквороди, описане другом його М. І. Коваленським

Из украинской старины / Н. Ф. Сумцов. – Харьков : Тип. "Печ. Дело" кн. К. Н. Гагарина, 1905. – 162 с. : ил.

Переклад назви: Із української старовини

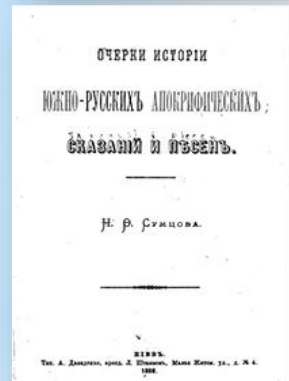

Збірник Памяти Тараса Шевченка (1814-1914) / [М. С. Грушевський, І. М. Стешенко, М. Ф. Сумцов та ін.]; Укр. Наук. Т-во. – Київ : Друк. 2-ї Артїли, 1915. – 256 с.

Народные песни об отравлении змеиным ядом / [соч.] Н. Ф. Сумцова. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого, 1894. – [2], 21 с.

Переклад назви: Народні пісні про отруєння зміїною отрутою.

Очерки истории южно-русских апокрифических сказаний и песен / [соч.] Н. Ф. Сумцова. – Киев : Тип. А. Давиденко, 1888. – [2], 161 с.

Переклад назви: Нариси історії південно-руських апокрифічних сказань та пісень.

Пожелания и проклятия (преимущественно малорусские) / Н. Ф. Сумцов. – Харьков : Тип. Губ. Правления, 1896. – 26 с.

Переклад назви: Побажання та прокляття (переважно малоросійські).

Малорусские пьяницкие песни / Н. Ф. Сумцов. – Киев : Тип. А. Давиденко, 1886. – 26 с.

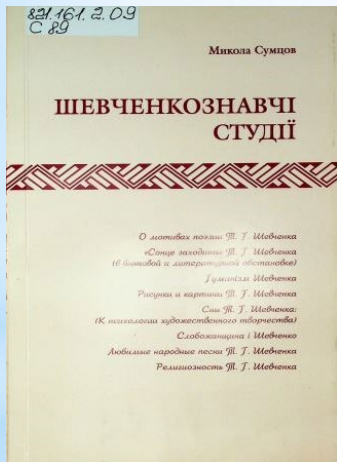
Переклад назви: Малоросійські п'яницькі пісні.

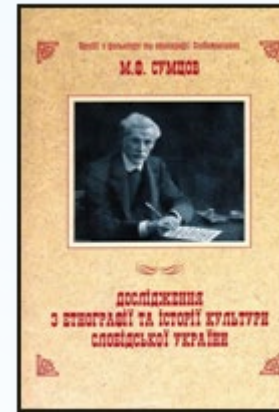
Природа и население Слободской Украины. Харьковская губерния : пособие по родиноведению / Н. Сумцов ; авт. послесл. В. С. Романовский. – репр. изд. – Харьков : Сага, 2007. – 334, VII, [1] с. – (Харьковская историческая библиотека).

Переклад назви: Природа та населення Слобідської України. Харківська губернія.

Шевченкознавчі студії / Микола Сумцов ; [ідея, упорядкув., передм., комент., покажчики А. М. Калинчук] ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Київ : Четверта хвиля, 2019. – 303 с.

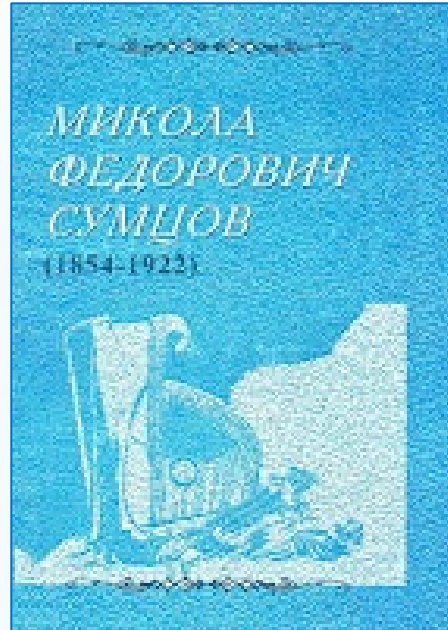
Дослідження наукової спадщини М. Сумцова

М. Ф. Сумцов у спогадах і дослідженнях : [список праць про М. Сумцова] // На пошану академіка Миколи Федоровича Сумцова : [блог]. – Режим доступу: https://mykolasumtsov.blogspot.com/p/blog-page_28.html

Двадцять п'яті сумцовські читання : збірник матеріалів наукової конференції «Музей у глобальному світі: інновації та збереження традицій», до 165-річчя від дня народження М. Ф. Сумцова 18 квітня 2019 р. – Харків : Майдан, 2019. – Режим доступу: <https://museum.kh.ua/docs/25SumtsovConference2019.pdf>

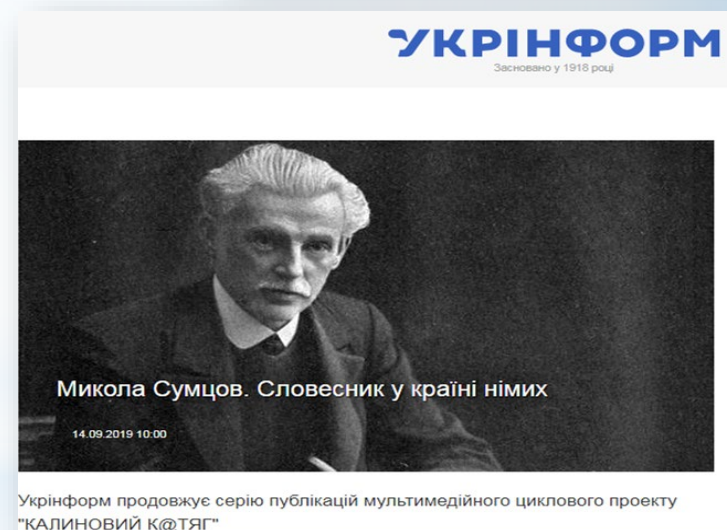
Микола Федорович Сумцов (1854–1922) : бібліогр. покажч. / НАН України, Ін-т історії України, Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Н. І. Полянська, В. О. Савчук, В. З. Фрадкін, В. О. Ярошик]. – Київ : Рід. край, 1999. – 251 с.

Інтернет-ресурси

Микола Сумцов (1854–1922). Микола Сумцов 165 років
// Педагогічний музей України НАПН України : [офіц сайт]. –
Режим доступу: http://pmu.in.ua/mc-events/микола-сумцов-165-років/?mc_id=48

На пошану академіка Миколи Федоровича Сумцова : блог. – Режим доступу: https://mykolasumtsov.blogspot.com/p/blog-page_28.html

Микола Сумцов. Словесник у країні німів / О. Рудяченко // Укрінформ. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2779544-mikola-sumcov-slovesnik-u-kraini-nimih.html>

Донець – став Донцов, був Сумець – став Сумцов. От тільки твори цих «русскіх» забороняли і імперці, і радянці, бо в носі від правди перчило.

Истонуемо cookies для зручної роботи з нашим сайтом. Продовжуючи переглядати наш сайт

Микола Сумцов / Г. Черкаська
// Uahistory. – Режим доступу:
https://uahistory.com/topics/famous_people/14892

100-літня Національна академія наук України та Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА "УКРАЇНІКА" electronic library "Ukrainica"

ПРОСТІЙ ПОШУК НОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДЕТАЛІЗОВАНИЙ ПОШУК РУБРИКАТОР КОЛЕКЦІЇ ПРО ПРОЕКТ

Національна бібліографія

Інформаційні видання

Інформаційні дані

Інформаційні дані

Інформаційні дані

Інформаційні дані

Інформаційні дані

Інформаційні дані

адреса матеріалу <http://libis.nbuv.gov.ua/lib/item/REF0004566>

Категорія: ПЕРСОНАЛІ

Персоналії НАНУ

Літературознавство Етнологія Книгознавство Бібліографія Культурологія Соціологія

СУМЦОВ МИКОЛА ФЕДОРОВИЧ (1854–1922)

Варіанти написання: Сумцев Николай Федорович (Російська) Sumtsov Mykola (Англійська)

Микола Сумцов / Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського // Електронна бібліотека «Україніка». – Режим доступу:
<http://www.nbuv.gov.ua/node/4806>

ГОЛОВНА ПРО НАС НАРОДНА КУЛЬТУРА УСНА ІСТОРІЯ ПЕРСОНАЛІ ЕТНОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА

Майстер-класи
Фото і Відео
Словник етнографічних термінів

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

< КВІТЕНЬ >

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					
4 квітня						

На сьогодні нічого немає

Микола Сумцов був із тих вчених, якому вдалося не просто зробити наукову кар'єру, а й стати знавцем просвіти і інтелектуальним героєм Слобожанщини.

Микола Сумцов, за твердженнями сучасного етнологіста Михайла Красикова, був одним із небагатьох «вданих синів Слобожанщини», якому вдалося лише роль дослідника та спостерігача «прояві творчої енергії народного духу» було недостатньо. Він не розглядав суцільно зі сторони, сучасні ж джерела етнографічних матеріалів, а, насамперед, бачив живих людей, які потребують співчуття і допомоги. Багато робив Микола Сумцов для просвіти простого народу, адже він ніколи не відокремлював від долі землі своєї власної долі.

Хоча й народився Микола Федорович у Петербурзі (6 квітня 1854 р.), втім, практично все життя присвятив Слобожанщині України, зокрема Харкову, куди його батьки переїхали, коли хлопцем було всього 2 роки. Причому, що родина Сумцових мала давнє слобожанське походження, Сумцови (Сумці) належали до одного із давніх козацьких родів з промовистим географічним прізвиськом, адже жили вони дійсно на Сумщині (територія Олександрівського повіту). Відтак стає зрозуміло, чому доля майбутнього вченого настільки тісно пов'язана саме з цими

М.Сумцов. Фотоархив

Микола Сумцов – за покликком крові / С. Маховська // ІМФТ імені М. Т. Рильського НАН України. – Режим доступу:
<https://ethnography.org.ua/content/mykola-sumcov-za-poklykom-krovi>

Харківський національний університет
імені Василя Назаровича Каразіна 707-56-77

Філологічний факультет Контактна інформація

Освіта і наука | Оголошення | Студентська | Абітурієнтам | Випускники | Працевлаштування

Головна » Освіта і наука » М.Ф. Сумцов (1854–1922)

Микола Федорович Сумцов (1854–1922)

Сумцов М.Ф. – дослідник історії української та російської літератури, фольклористики, етнографії. У Харківському університеті працював професором на кафедрі російської мови і словесності з 1878 р. по 1918 р. Ще під час навчання в університеті одержав золоту медаль за дослідження з історії демонології, яке до друку не було допущене цензурою, і тільки одна глава була надрукована 1878 р. під заголовком "Очерк истории колдовства в Западной Европе. 1881 р. Сумцов М.Ф. захистив магістерську дисертацію "О свадебных обрядах. 1885 р. – докторську дисертацію "Хлеб в обрядах и песнях".

Фольклористичні студії Сумцова М.Ф. не припиняв протягом усього життя, про що свідчать такі роботи, як: "К вопросу о влиянии греческого и римского свадебного ритуала на малорусскую свадьбу" (1890), "Из южнорусской старины" (1881), "Современная южнорусская этнография" (1893). У них досліджувався генеза української обрядовості, значущості, особливості їх побутування в різних регіонах України, вивчався український метос.

Сумцов М.Ф. відомий і як дослідник давньої та нової української літератури. У численних розвідках (десья про необхідність вихремлення такої дисципліни, як історія української літератури, систематичного дослідження творчості окремих митців в контексті індивідуальної стилістики: "Характеристика южнорусской литературы" (1885), "О малорусской литературе" (1887), "О сочинениях Г.Ф. Квитки" (1887), "К истории южнорусской литературы XVII ст." (1894, 1895). У цьому контексті виділяємо дослідження Сумцова М.Ф. про Шевченка "О мотивах поэзии Шевченко" (1899), "Харьков и Шевченко" (1911), "Пушкин и Шевченко" (1917), статтю про письменника для енциклопедичного словника Ф. Брокгауза та І. Ефрона (СПб, 1903. – Т.39).

У доробку Сумцова М.Ф. чимало ґрунтовних праць з історії Харківського університету, зокрема філологічного факультету. "Матеріали для історії Харьковского университета" (1894) – містять спогади про О. Потебню, про зусилля харківських учених, спрямовані на відкриття

Микола Федорович Сумцов (1854-1922)
/ Харківський Національний Університет
ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу:
<https://philology.karazin.ua/м-ф-сумцов-1854-1922/>

Четвер, 03 травня 2012 03:00

**Сумцов Микола. Культурний куточок
Харківської губернії (Попівська Академія)
[1888]**

Сумцов Микола

Невелике дослідження відомого українського вченого Миколи Сумцова (1854-1922) про "Попівську Академію", що функціонувала на початку XIX століття поблизу м. Суми та її засновника Олександра Паліцина (17??-1816).

У додатку подано дослідження М. Сумцова про два твори О. Паліцина "Послание к Привате" та "Игорь, героическая повесть".

**Сумцов Микола. Культурний куточок
Харківської губернії (Попівська Академія)
[1888]** / М. Сумцов. – Режим доступу:
<https://history.sumy.ua/research/article/467-kulturnyikutochokkharkivskoihuberniipopivskaakademii1888.html>

PROSTIR.MUSEUM

НОВИНИ ПУБЛІКАЦІЇ БЛОГИ ПОДІЇ КАТАЛОГ БІБЛІОТЕКА ВОЛОНТЕРИ ЖУРНАЛ

Управління музейної справи МУЗЕЙНА РАДА IV ProMuseum ICOM Конференції Конкурси

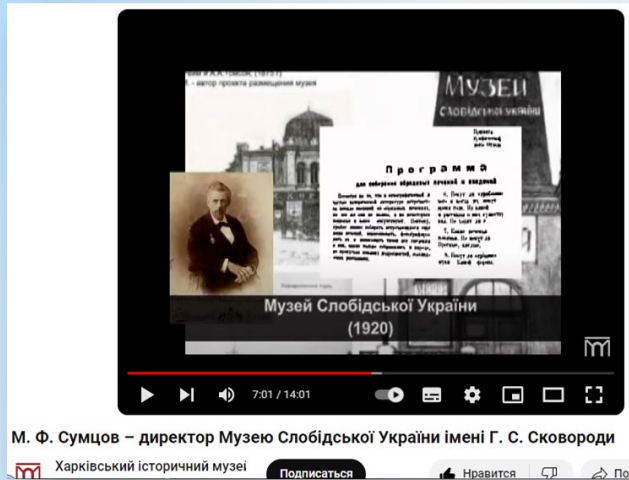
Харківські музейні проекти: "Музейне сподвижництво Миколи Сумцова: наслідуюмо і продовжуємо"

Автор: Олена Щербань | 30 листопада 2015 09:16 |

Харківські музейні проекти: «Музейне сподвижництво Миколи Сумцова: наслідуюмо і продовжуємо» // Музейний простір : сайт. – Режим доступу: <http://prostir.museum/ua/post/36116>

Документальні фільми, присвячені вченому-етнографу Миколі Сумцову

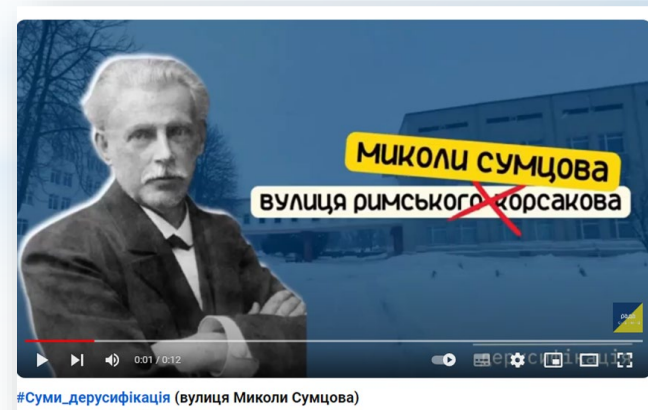

М. Ф. Сумцов – директор Музею Слобідської України імені Г. С. Сковороди / Харківський історичний музей. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=zswP6TyB7I8>

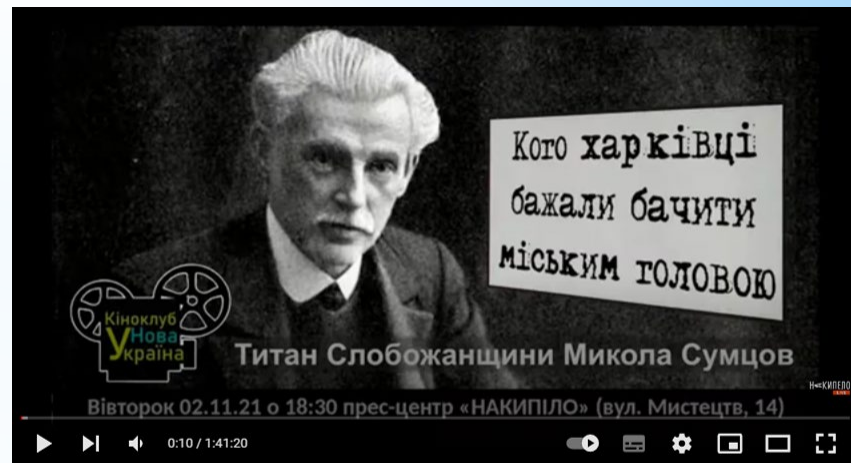

Харківський історичний музей / Хроніки художника. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=Svvnq6zbcXY>

Суми_дерусифікація (вулиця Миколи Сумцова) / Rada Sumi. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=67MW9dvSQ0>

Кого харківці бачили міським головою: титан слобожанщини Микола Сумцов / Кіноклуб «Нова Україна». – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=KEnjB83RJOM>

Лекція «Кого харківці бачили міським головою: титан Слобожанщини Микола Сумцов»

Лекція М. Красикова «Харківська "ЖЗЛ". Микола Сумцов – етнограф від Бога»

«Харківська ЖЗЛ». Микола Сумцов – етнограф від бога / лекція М. Красикова. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=2HfxFFn4Tnl>

Адреса:
вул. Берлінського М., 9
Київ, 04060
Україна

<https://dnpb.gov.ua/ua/>

E-mail:
dnpb@i.ua (для офіційних звернень)

dovidka_dnpb@i.ua (для довідок)

fond.dnpb@ukr.net (послуги для віддалених користувачів)

metodist22@ukr.net (методичний супровід)

**Виставку підготували: Авер'янова А. Й. – головний бібліотекар відділу зберігання фонду та обслуговування користувачів;
відповідальна – завідувач відділу Бондарчук О. Б.**

Використано матеріали з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та інтернет-ресурси